

BAU-URB
Tervező és Tanácsadó Kft.
1112.Budapest, Dayka Gábor utca 94.
Tel/Fax.: 319-36-44

Tsz.: 52/2009.

Tervezők névsora
DÉLEGYHÁZA
Településszerkezeti Tervének módosítása

VÉGDOKUMENTÁCIÓ

Településtervezési vezető tervező	Füredi Éva TT1 01-3432/06	
Településrendezés	Füredi Éva TT1 01-3432/06	
Közlekedés	Rhorer Ádám K1-1 01-3157	
Tájrendezés, zöldfelületek és környezetalakítás	Auer Jolán TT1 01-5003/06 TK/1 01-5003/07	
	Jaczenkó Judit TT1 01-5156/07 TK/1 01-5156/12	
Közműellátás	Simon Bálint SIENGI Kft. (MKNYSZ: 13-1182)	
Hírközlés	Dr. Lecső Gyuláné TRh-t 013436	
Digitális szerkesztő, rajzoló	Füredi Réka CN 2255295	

Budapest, 2011. október hó

BAU-URB
Tervező és Tanácsadó Kft.
1112 Bp., Dayka Gábor u. 94.

Füredi Éva
ügyvezető

Tartalomjegyzék **DÉLEGYHÁZA**

Településszerkezeti Tervének módosítása

VÉGDOKUMENTÁCIÓ

Megbízás, előzmények

Összefoglaló vizsgálat

Délegyháza hatályos Településszerkezeti Tervének módosítása

Kötelező jóváhagyandó munkarész

Határozati javaslat

Kötelező alátámasztó szakági munkarészek

1. Településszerkezet, fejlesztési elképzelés
2. Tájrendezési javaslat
3. Környezetalakítási javaslat
4. Közlekedési javaslat
5. Közművesítési javaslat
6. Hírközlési javaslat
7. A területrendezési terv(ek) és a településszerkezeti terv összhangját igazoló térkép és leírás (számítás)
8. Örökségvédelmi hatástanulmány

Rajzi munkarészek

Jóváhagyandó tervlap

TSZTm-3 Településszerkezeti Terv módosítása

Budapest, 2011. október hó

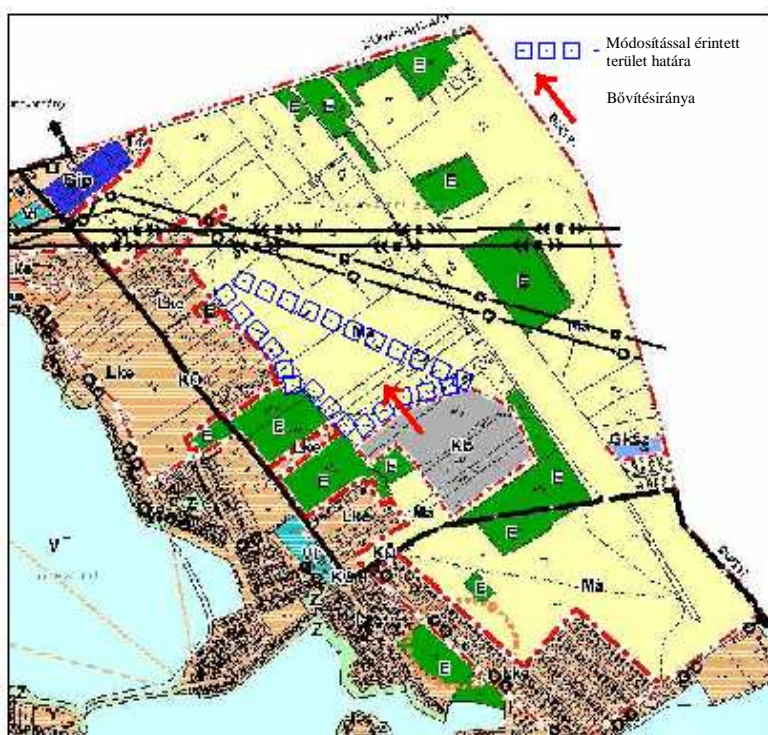
Megbízás, előzmények

Jelen tervezési munkát Délegyháza település Képviselő-testületének megbízásából készítettük el, melynek kezdeményezője/költségviselője a módosításban érdekelt terület tulajdonosa.

A megbízás/szerződés értelmében a tervezési feladatot Délegyháza északi közigazgatási területén az ún. Délegyháza XVIII. - kavics védnevű bányatelek bővítése jelentette, amely a belterületől észak-keleti irányban található a 015/83-as hrsz-ú külterületi út mellett.

A bányatelek bővítése a 015/92, 015/93, 015/94, 015/89 és a 015/103 hrsz-ú külterületi ingatlanokat érinti.

A tervezési területet a fenti ingatlanok területe – azaz a bányabővítés területe – jelentette. A módosításra kerülő terület nagysága: 10 ha 9752,8 m²

JELMAGYARÁZAT		
MEGLÉVŐ	TERVEZETT	
---	---	IGAZDÁTSÁGI TERÜLET HATÁRA
---	---	BELTERÜLET ÉS A BÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK KÖZÖS HATÁRA
---	---	BÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLET HATÁRA
*	*	MEGJELÖLT JEL
---	---	ORSZÁGOS MELLÉKÚT
---	---	HELYI GYÚTÓÚT
---	---	VASÚT SZINTBEN KÉRESZTŐZŐDÉSSEL
○	○	VASÚTÁLLOMÁS
○	○	JELENTŐS KÖZHASZNÁLTATÓ PARKOLÓHELY
---	---	HD
○	○	KERÉKPÁROS ÚTVONAL
---	---	HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉRTMÉNY
---	---	HELYI ÉRTÉKVÉDELMI TERÜLET HATÁRA
---	---	REGESZETI LELŐHELY ÉS AZONOSÍTÓJA
---	---	REKULTÁLANDÓ TERÜLET
---	---	ELEKTROMOS TÁVVEZETÉK
---	---	SZÉN-ÉS GÉZTERVEZETÉK
---	---	NAGYKÖZPONTI GÉZTERVEZETÉK
---	---	BÁNYATELEK HATÁRA
Lke	Lke	KERTVÁROSAS LAKÓTERÜLET
Lf	Lf	FALUSIAS LAKÓTERÜLET
Vt	Vt	TELEPÜLKÖZPONTI VEGYES TERÜLET
Üü	Üü	ÜDÜLŐHÁZAS ÜDÜLŐTERÜLET
Gks2	Gks2	KERESKEDELMI SZOLGÁLTATÓ GAZDASÁGI TERÜLET
Gkp	Gkp	IPARI GAZDASÁGI TERÜLET
Kt	Kt	KÜLÖNLEGES TERÜLET (TEMETŐ)
Ksp	Ksp / Ksr	KÜLÖNLEGES TERÜLET (SPORT / SPORT, REKREÁCIÓS TERÜLET)
Kst	Kst	KÜLÖNLEGES TERÜLET (STRAND)
Kie	Kie	KÜLÖNLEGES TERÜLET (IDŐSEK OTTHONJA)
Kb	Kb	KÜLÖNLEGES TERÜLET (BÁNYA)
KÖ	KÖ	KÖZLEKEDÉSI ÉS KÖZMŰTERÜLET
Z	Z	ZÖLDTERÜLET
E	E	ERDŐTERÜLET
Má	Má	ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
V	V	VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET

Kivonat: a hatályos Településszerkezeti Tervből (készítette: PESTTERV Kft.)

A módosítással érintett terület a hatályos Településrendezési Tervben – az OTÉK szerint – beépítésre nem szánt terület, amely ún. általános mezőgazdasági terület-felhasználási besorolást kapott.

A település területét érintő hatályos területrendezési tervek:

- Országos Területrendezési Terv (továbbiakban: OTTrT), mely a 2003. évi XXVI. törvénnyel került elfogadásra, s mely a közelmúltban (2008.) módosult
- A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (továbbiakban: BATrT), mely a 2005. évi LXIV. törvénnyel került elfogadásra.

A fenti területi tervekben megfogalmazottakat, melyek a módosítással érintett területre vonatkoznak, figyelembe vettük.

A település hatályos településrendezési tervei:

- A 208/2005. (IX.01.) Ök. határozattal elfogadott Településszerkezeti Terv (készítette: PESTTERV)
- 16/2005. (IX.03.) Ök. rendelettel elfogadott Helyi Építési Szabályzat és a mellékletét képező az övezetek területi lehatárolását tartalmazó kül- és belterületi Övezeti tervlapok (ÖT-1, ÖT-2)

A tervezendő területre készült egyéb tervek, tanulmányok:

- *Előzetes vizsgálati dokumentáció*
Délegyháza XVIII – kavics
Bányatelek területi bővítéséhez
(összeállította: Biotit Bányászati és Környezetvédelmi Mérnökiroda Bt.)
- *Humuszos talajréteg mentését megalapozó talajvédelmi terv*
(készítette: Dr. Barczy Attila, 2009. július)

A Képviselő-testület a 246/2009. (VI.22.) számú KT. határozatában foglaltak alapján járult hozzá a hatályos tervek módosításához, ennek értelmében **jelen tervezési munka tervezési feladata:**

- a hatályos Településszerkezeti Terv módosítása
- a Helyi Építési Szabályzat és a mellékletét képező külterületi Övezeti tervlap módosítása volt.

A fenti tervmódosítások rajzi munkarészei a hatályban lévő településrendezési tervek térképi állományára készültek, az aktuális ingatlan-nyilvántartási adatok felhasználásával.

Jelen tervmódosításkor az OTÉK szerinti kötelező alátámasztó szakági munkarészek azon munkarészei kerültek kidolgozásra¹, melyeket az új terület-felhasználási változtatási igények érintettek.

Mivel az Étv. (1997. évi LXXVIII. tv.) és az OTÉK (253/1997. (XII.20.) Korm. rend.) 5.§-a alapján minden településrendezési terv és helyi építési szabályzat készítésekor az **előzetes véleményezési eljárásba** be kell vonni, illetve **tájékoztatni kell** az OTÉK 3. sz. mellékletében

---

¹ OTÉK 2.§. (6)

„A településrendezési eszközök módosítása során a 3. és 4. §-ban előírtakat a módosítás jellegének megfelelően kell alkalmazni.”

meghatározott államigazgatási szerveket a *rendezés alá vont területéről, a rendezés általános céljáról és annak várható hatásáról*, ezért e célra állítottuk össze az ún. **Tájékoztatási anyagot**, amelyet az államigazgatási szervek megkaptak és az Építési törvény értelmében véleményeztek is (lásd.: Melléklet c. fejezetet). Továbbá a Tájékoztatási anyag szolgálta egyben a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 4. §. (2) bekezdése értelmében a *várható környezeti hatás jelentőségének eldöntéséhez* szükséges vélemény kikérését a környezet védelméért felelős szervektől (lásd még: Tájékoztatás a környezeti vizsgálatról c. rész).

Az előzetes véleményezési eljárás során – a Tájékoztatási anyagra – beérkezett államigazgatási szervek véleményei alapján készítettük el az ún. Egyeztetési anyagot, amely tartalmazta a tervezési területre vonatkozóan a hatályos Településszerkezeti Terv, Helyi Építési Szabályzat és (külterületi) Övezeti Terv módosítását.

Az Egyeztetési anyagot azon államigazgatási szervek kapták meg, akik az előzetes véleményezési eljárásban állásfoglalást tettek, illetve azt kérték.

Továbbá megtörtént az Egyeztetési anyag véleményeztetése a helyi társadalmi-, civil szervezetekkel, majd ezt követte a helyi közzététel.

A helyi társadalmi-, civil szervezetek és a lakosság részéről észrevétel nem érkezett.

A véleményezési eljárás befejeződése után – figyelembe véve – a beérkezett észrevételeket került összeállításra a Véglegesített dokumentáció, amelyre az állami főépítész megadta végső (záró) szakmai véleményét (lásd. Melléklet c. fejezetet). Az állami főépítész végső (záró) szakmai véleménye alapján került a Végdokumentáció összeállításra.

Az állami főépítész (záró) szakmai véleményében észrevételezte, hogy a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Közép – magyarországi Iroda – 460/569/3/2010. sz. véleménye a terv véglegesítésekor nem került figyelembe vételre.

Jelen Végdokumentáció oly módon került összeállításra, hogy az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti munkarésszel kiegészítésre került. A régészeti munkarész alátámasztja azon állítást, hogy „a vizsgált területről és annak közvetlen környezetéből nem ismert régészeti lelőhelyre utaló jelenség, vagy lelet.”

A módosított Településszerkezeti Terv Képviselő-testületi határozattal, a Helyi Építési Szabályzat módosítása és a mellékletét képező Övezeti Terv Önkormányzati rendelettel került jóváhagyásra, majd ezt követi a Végdokumentáció – az Étv. 9.§. (8) bek. szerint – megküldése a véleményezésben részt vett államigazgatási szerveknek és szakmai vizsgálat céljából az állami főépítésznek.

Tájékoztató a környezeti vizsgálatról

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm. rendelet 1.§.(3) bekezdése értelmében a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat kisebb módosításánál a rendelet szerinti környezeti vizsgálat szükségességét várható környezeti hatása jelentőségének eseti meghatározása alapján kell eldönteni.

Összevonva a településrendezési tervezési és környezeti vizsgálati eljárást, a Tájékoztatási anyag szolgálta egyben a 2/2005.(I.11.) Kormányrendelet 4.§.(2) bekezdése értelmében a tervezendő területen a *várható környezeti hatás jelentőségének, illetve a környezeti vizsgálat*

szükségességének eldöntéséhez szükséges vélemény kikérését a környezet védelméért felelős szervektől².

A környezeti vizsgálat lefolytatását a környezet védelméért felelős szervek közül egyedül a KDV KTVF tartotta szükségesnek. Mivel az Önkormányzat ezzel szemben nem tartotta indokoltnak a tervhez kapcsolódóan környezeti vizsgálat lefolytatását, – tekintettel arra, hogy tervezett bányatelek bővítés környezeti hatásai a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szerinti előzetes vizsgálati eljárásban már megvizsgálásra kerültek – az Önkormányzat döntését megelőzően, az indokok tisztázása érdekében megbeszélést kezdeményezett a Felügyelőséggel.

Az egyeztető tárgyaláson megállapodás született arról, hogy a tervhez kapcsolódóan külön környezeti vizsgálat nem kerül lefolytatásra, környezeti értékelés nem kerül kidolgozásra, a Felügyelőség kérésének megfelelően a terv kötelező alátámasztó szakági munkarészeiben, a környezetalakítási munkarészben azonban az előzetes vizsgálati dokumentáció felszín alatti vizekre gyakorolt hatásaira vonatkozó főbb megállapítások szerepeltetésre kerültek. (lásd.: Tervirat c. fejezet)

---

² 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 3. sz. melléklete II. pont

Összefoglaló vizsgálat

Településszerkezet, terület-felhasználás, a tájhasználat

A vizsgált terület Délegyháza közigazgatási területének északi részén található.

A tervezési feladatot az ún. Délegyháza XVIII. - kavics védnevű bányatelek bővítési területe jelenti.

A meglévő bánya bővítési területét a 015/92, 015/93, 015/94, 015/89 és a 015/103 hrsz-ú külterületi ingatlanok területének egy része képezi, ezen ingatlanok észak-keleti része a Bugyi IX. – homok, kavics bányatelekhez tartozik, amely már jogerős környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik.

A tervezési terület nagysága (a bányabővítési terület): 10 ha 9752,8 m²

A Pest Megyei Földhivatal előzetes tájékoztatása alapján a hasznosítani kívánt terület, szántó művelési ágban nyilvántartott, 5-6. minőségi osztályba sorolt, termőföld terület, melyek települési viszonylatban átlagosnál gyengébb termőképességűnek számítanak.

A tervezési terület a meglévő Délegyháza XVIII. - kavics bányaterülethez észak-nyugatról kapcsolódik.

A területtől dél-nyugati irányban lakó/üdülő épületekkel szórványosan beépített terület található. Ez a terület a hatályos TSZT szerint tervezett lakóterület fejlesztési területként került kijelölésre, közbeékelődő erdőterületekkel, a területre SZT készült, mely a 7/2008. (III.31.) Önk. rendelettel került elfogadásra. A terület belterületbe vonása még nem történt meg, így a terület további beépülése még nem kezdődött el.

Északi irányban a tervezett bányatelek területét mezőgazdasági terület határolja, amelyen kelet-nyugati irányban a Szajol-Százhalombatta NA300, NA150 gázvezeték halad keresztül. A gázvezetékől északra 220 kV-os nagyfeszültségű légvezeték található. A tervezett bányaterület keletről a már említett Bugyi IX. – homok, kavics bányatelekkel határos.

Tulajdonviszonyok

A tervezendő terület társasági tulajdonban van. A tulajdonos a TERM-VÉD Kft. (2336. Dunavarsány, Kossuth Lajos u. 14.).

Közlekedés

A terület a Délegyházi-tavak megközelítését biztosító Üdülő-sétányról és külterületi földutakról közelíthető meg. A főbb útvonalak (51. sz. főút és 5202 j. összekötő út) a területet keletről határoló földúton és a Dunavarsány közigazgatási területéhez tartozó Akácfa utcán, lakóterületek érintése nélkül érhető el.

Közműellátás

A bányatelek területét érintően felszín alatti nyomvonalas közművezeték nem található.

Táji-, természeti értékek

A tervezési terület kultúrtáj, mezőgazdasági hasznosítással, területén értékes tájalkotó elem, védett vagy védelemre érdemes természeti érték nem található.

A környezeti állapot értékelése

A tervezési terület környezeti állapota kedvező, a területen jelenleg jelentősebb környezetterheléssel járó tevékenységet nem folytatnak.

Összefoglaló vizsgálat
Rajz A3-as

Délegyháza hatályos Településszerkezeti Tervének módosítása

Kötelező jóváhagyandó munkarész

Délegyháza község Önkormányzatának ...../2011. (.....) számú Képviselő-testületi határozata Délegyháza község Településszerkezeti Tervének módosításáról

Délegyháza község Képviselő-testülete az alábbiak szerint módosítja Délegyháza többször módosított 208/2005. (IX. 01.) Képviselő-testületi határozattal elfogadott Településszerkezeti Tervét:

1. A Településszerkezeti Terv határozattal elfogadott műleírásának 1.2.1. táblázata az alábbiak szerint változik:

Területfelhasználási kategória	Meglévő megmaradó (ha)	Korábban tervezett (ha)	Újonnan tervezett (ha)	Összesen (ha)
Lakóterület	114,50	218,30	-	332,80
Vegyes terület	2,60	9,50	-	12,10
Gazdasági terület	29,10	7,5+10,6 ³ -8,3 ⁴	-	38,90
Üdülő terület	13,00	0,00	-	13,00
Különleges terület (többnyire bánya)	590,40	30,80	-	621,20
Közlekedési terület	65,10	2,40	-	67,50
Zöldterület	9,80	0,00	-	9,80
Erdőterület	94,60	41,3-10,6+8,5	+1.25	135,05
Mezőgazdasági terület	1029,80	-24,70	-10,9753	994,12
Beépítésre nem szánt különleges bányaterület	-	24,50	+9,725	34,225
Vízgazdálkodási terület	283,30	0,00	-	283,30
Összesen:	2232,2	309,80	0,00	2542

³ 288/2008. (VIII.26.) sz. KT határozattal jóváhagyva

⁴ 379/2009. (X.19.) sz. KT határozattal jóváhagyva

2. A határozat 1.2.2. tervezett változások részletezése c. pontjának „A terület-felhasználás változása” c. részének negyedik francia bekezdése az alábbiakkal egészül ki:

- Délegyháza északi közigazgatási területén a belterületről észak-keleti irányban található 10,9753 m² nagyságú mezőgazdasági terület (015/92, 015/93, 015/94, 015/89, 015/103 hrsz), melyből 1,25 ha védő erdő besorolásra változik, 9,725 ha beépítésre nem szánt különleges bányaterület besorolású területhasználatba kerül át.

3. A módosítással nem érintett területeken a tervezett belterületi és külterületi területhasználatok változatlanok maradnak.

4. Jelen határozat melléklete a „Településszerkezeti terv módosítása” című tervlap (TSZTm-3), amely az elfogadást követően a módosítással érintett területen a TSZT jelű tervlap helyébe lép. Jelen határozat e tervlappal együtt érvényes, azzal együtt alkalmazandó.

Délegyháza, 2011.....

.....
Dr. Riebl Antal
polgármester

.....
dr. Molnár Zsuzsanna
jegyző

1. Településszerkezet, fejlesztési elképzelés

A tervezett módosítás a belterületet nem érinti, így a területhasználati változás a település belterületére vonatkoztatva semmiféle negatív hatással nincs.

Délegyháza Község Önkormányzata a 246/2009.(VI.22.) számú képviselő-testületei határozatával támogatta, hogy a TERM-VÉD Kft. (2336. Dunavarsány, Kossuth Lajos u. 14.) tulajdonában lévő délegyházi 015/92, 015/93, 015/94, 015/89 és a 015/103 hrsz-ú külterületi ingatlanok területe bányaművelésre kerüljön kijelölésre, hogy a szükséges engedélyek megszerzésével a területen bányászati tevékenységet lehessen folytatni.

A Szolnoki Bányakapitányság a kutatási jog adományozásával engedélyezte a terület kutatását. A kutatásból és a termelésből nyert adatok alapján összeállított kutatási zárójelentés és készletszámítás igazolja a terület és a szomszédos területen az *ásványvagyon meglétét és a bányászat gazdaságosságát*. A Bányakapitányság a Kutatási zárójelentést elfogadta, melyről határozatot adott ki.

A Pest megyei Földhivatal előzetes tájékoztatása alapján a hasznosítani kívánt terület, szántó művelési ágban nyilvántartott, 5-6. minőségi osztályba sorolt, termőföld terület, melyek települési viszonylatban átlagosnál gyengébb termőképességűnek számítanak.

Tekintettel arra, hogy a terület egy már meglévő bánya közvetlen szomszédságában helyezkedik el, valamint arra, hogy a Délegyháza XVIII. számú kavicsbánya bővítésével kapcsolatos előzetes vizsgálati eljárás során a Pm. Földhivatal másodfokú szakhatósági állásfoglalásában nem kifogásolta a terület bányászati célú igénybe vételét, hozzájárult a tervezett övezeti átsoroláshoz.

A tervezett külszíni bánya elsősorban Budapest és Pest megye magán és középítkezéseihez szolgáltatna, az útjavításhoz szükséges töltő és javító anyagot, valamint út/autópálya építésének alapozásához homokot és kavicsot.

A bányaművelés a meglévő/korábban megállapított bányatelek területén 2005. évben kezdődött el.

A tervezett bányabővítési területen évi 200.000 m³/év kitermelési intenzitással a tevékenység időtartalmát a bányavállalkozó kb. 8 évre tervezi.

Délegyháza hatályos Településszerkezeti- és Külterületi Övezeti Terve szerint a tervezett bányabővítési terület beépítésre nem szánt általános mezőgazdasági terület.

Az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rend. (OTÉK) és a 2008. évi módosítása (182/2008.(VII.24.) Korm. rend.) teremti meg a lehetőséget annak, hogy a településrendezési tervek az ásványi anyagnyerő helyeket a *beépítésre nem szánt különleges bányaterület* területfelhasználási egységébe sorolják (OTÉK:24.§.(3)bek.8.pont).

A hatályos OTÉK előírásai szerint a módosítással érintett területet a beépítésre nem szánt általános mezőgazdasági területből **beépítésre nem szánt különleges bányaterület övezetébe kell sorolni**.

A tervezett bányatelek határa dél-nyugati irányban Délegyháza ún. Üdülősor melletti lakóterület fejlesztési területével határos, külterületi földút választja el a területeket egymástól.

Északi irányban a tervezett bányatelek területét mezőgazdasági terület határolja, amelyen kelet-nyugati irányban a Szajol-Százhalombatta NA300, NA150 gázvezeték halad keresztül. A gázvezetékől északra 220 kV-os légvezeték található.

A kitermelt nyersanyag kiszállítása megerősített föld úton északi irányba fog történi. A kijelölt kiszállító úton a lakó- és üdülőterületek elkerülésével lehet az 5202. sz. jelű összekötő útra csatlakozni.

A bányaművelés utáni rehabilitációs cél a terület rendezése, a területtulajdonosok a területet, mint jóléti tavat kívánják majd hasznosítani.

A területen védelmet igényel a bányatelek határát dél-nyugati irányban alkotó földút, amely védőpillér kijelölést igényel.

A bányauzem működésének főbb jellemzői:

Letakarítás

A munkafolyamat célja: a fedőréteg eltávolítása, amely két lépcsőben történik. Először a humuszos termőtalaj, majd az agyagos homokos anyag letakarítására kerül sor. A termőréteg megmentése miatt a fedőréteg kétféle anyaga külön-külön kerül deponálásra.

Jövesztés (kitermelés)

A munkafolyamat célja: a hasznos nyersanyag kitermelése csak nem teljes egészében a nyugalmi vízszint alól. A kitermelés hidraulikus mélyásó szerelékkel szerelt láncalpas kotróval vagy láncalpas vonómedres kotrógéppel történik.

Feldolgozás

A munkafolyamat célja: a sorba rendezett technológiai berendezések feladata, hogy a bányába kitermelt és a feldolgozó technológiai sorhoz szállított nyers bányakavicsból osztályozással végterméket, illetve további feldolgozásra alkalmas félkész terméket állítson elő.

Rakodás

A bányaudvaron belül a rakodás két féle, egyrészt a kitermelt anyag rakodása a feldolgozó egységekbe, másrészt a késztermék értékesítése esetén szállítógépjárműre rakodás.

Szállítás

Bányán belül: kétféle szállítási tevékenység különböztethető meg, egyik a rövid távú belső szállítás, másik a termelvény kiszállítása.

A rövid távú szállítás homlokrakodóval történik, max. szállítási távolság 50 méter. Az értékesítésre kerülő termelvény kiszállítása a vevő által biztosított tehergépjárművekkel kerül kiszállításra. A kiszállítási útvonal nem közelítheti meg 15 m-en belül a bányafalat.

Bányán kívüli szállítás: a szállítás lakott területet nem érint. A bányából a kiszállítás rövid üzemi úton, majd az 5202 jelű összekötő úton és az 51. sz. főúton történik.

Meddőanyag elhelyezés

A letakarítás során keletkezett termőtalajt a talajdepóba, a meddőt a kijelölt meddőhányón helyezik el. A kitermelt meddőből építik meg a bányatelek határvonalán a védőtöltést.

Rekultiváció

A tájrendezési előterv alapján készül.

2. Tájrendezési javaslat

Táji, természeti adottságok, a tájhasználat értékelése

A tervezési terület természetföldrajzi szempontból az Alföld Dunamenti-síkság középtájának Csepeli-sík kistáján (Marosi S. – Somogyi S. szerk.: Magyarország kistájainak katasztere, MTA FKI, 1990.) helyezkedik el, Délegyháza északkeleti részén, az Üdülő-sétánytól keletre, az Üdülő-sétány menti lakóterület-fejlesztési terület mellett. A terület a Bugyi-Délegyháza-Taksony-Dunavarsány térségében már közel összefüggő területet alkotó, (egykoron vagy jelenleg is) bányászati hasznosítású terület centrumában található. Tőle dél-délnyugatra az egykori bányászati tevékenység során visszamaradt Délegyházi-tavak összefüggő tórendszer és a környezetében kialakult üdülő- és lakóterületek, keletre-északkeletre Dunavarsány és Bugyi terjeszkedés alatt álló bányaterületei foglalnak el kiterjedt felületeket.

A tervezési terület *domborzatát* tekintve ártéri szintű hordalékkúp-síkság, cca. 99-100 mBf magasságú, enyhén hullámos felszínű, jellemzően sík terület.

A térség *földtani felépítése* vonatkozásában kiemelendő a pannóniai üledékekre települt dunai eredetű durvaszemcsés folyami üledéksor. A környéken mindenhol megtalálható, változó (5-20m) vastagságú, pleisztocén korú kavicsréteg felszín közeli helyzetű, melyet sok területen művelnek is. A tervezési területen a haszonanyag (kavicsos homok, homokos kavics) átlagvastagsága a tervezett bányatelek bővítési területre készült „Földtani összefoglaló zárójelentés és készletszámítás” szerint 6,9 m. A kavicsréteg fekszik vastag pannonkorú homokos agyag-agyag. A kavicsösszlet fedőjét a holocén termőtalaj és az alatta települő agyagos, homokos kőzetliszt képviseli, ez utóbbi átlagvastagsága a vizsgált területen 0,9 m.

A glaciális és alluviális üledéken homokos vályog fizikai féleségű, közepes szervesanyag-tartalmú, felszíntől karbonátos réti öntés és szolonyeces réti *talajok* alakultak ki. A talajok humuszos rétegének a vastagsága a vizsgált területen 30-40 cm. Ezeknél a talajoknál a felső rétegek kedvező vízgazdálkodási tulajdonságokkal rendelkeznek, viszont a különböző mélységben tapasztalható viszonylagos mészfelhalmozódás következtében kialakult tömödöttebb réteg kedvezőtlenül befolyásolja a vízvezető-képességet. A szolonyeces réti talajoknál az aszályérzékenységet tovább növeli — és így a termőképességet tovább rontja — a felszíntől 20-30 cm mélységben megemelkedő vízben oldható összes sótartalom és kicserélhető Na-tartalom.

A tervezési területen *vízfolyás* nem található. A vizsgált térség legfőbb vízfolyásai, a szabályozott szintű RSD, valamint a szintén szabályozott Duna-Tisza-csatorna (DTCS) a területtől távol húzódnak. A vizsgált térségben az elmúlt időszak kavicsbányászatának köszönhetően több, számottevő felületű bányató alakult ki. A folyamat jelenleg is tart, hiszen a több üzemelő bánya mellett újak nyitása folyamatos. A tervezési terület déli részén, a meglévő üzemelő bánya területén, a kavicsbányászat során kialakult vízfelület közel 6 ha kiterjedésű.

A terület *talajvíztárolója* a pleisztocén homokos kavics, amely kitűnő víztároló és vízvezető tulajdonságokkal rendelkezik. A talajvíz szintje a területen 94-95 mBf között van. A homokos kavicsréteg gyakorlatilag a talajvízszint alatt fekszik, ezért a bányaművelést követően több méter mély bányatavak keletkeznek. A bányatelek környezetében az előzetes vizsgálati dokumentációhoz készült vizsgálatok szerint a talajvíz áramlási iránya általában ÉNy-DK-i, az RSD felőli, a sebesség nagysága 1 - 5 cm/d körüli.

A kistáj *éghajlata* meleg-száraz. Az évi napfénytartam 2000 óra körüli. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,3 °C. Az évi csapadékösszeg átlagosan 530-550 mm. A kistáj uralkodó széliránya az ÉNy-i, átlagos sebessége 2,5-3,0 m/s.

A vizsgált térség az Alföld *flóraidékének* (Eupannonicum) Duna-Tisza közti flórajárásába (Praematricum) tartozik. A térségre jellemző természetes erdőtársulásokat - gyöngyvirágos tölgyesek (Convallario-Quercetum roboris), borókás nyárasok (Junipereto-Populetum albae), alföldi gyertyános tölgyesek (Quercu-robori-Carpinetum hungaricum), tölgy-kőris-szil ligeterdők (Quercu-Ulmetum hungaricum) - és nyílt társulásokat már régen felváltották a művelt (szántó) területek, melyek helyét az utóbbi időben egyre inkább más területfelhasználások foglalják el. A kedvezőtlen termőhelyi adottságok, ugyanakkor kedvező földtani adottságok (hasznosítható nyersanyagkészlet) következtében a bányaterületek jelentős térnyerése figyelhető meg a térségben, a bányaművelés felhagyását követően pedig a visszamaradt bányatavak környezetében sok helyen lakó és üdülő funkciójú területek jelennek meg.

A bányatelek tervezett bővítési területe jelenleg 5-6 minőségi osztályba sorolt (települési viszonylatban átlagosnál gyengébb minőségű) szántó művelési ágú mezőgazdasági terület, ahol állandó növényzettel fedett terület nem található, a területet csak a vegetációs időszakban borítja zöld növényzet. A terület környezetében található erdőterületek sem a természetes növényzetet őrzik már, mesterséges telepítések, melyek uralkodó fafaja a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). Az erdőfoltok szélén gyakori növényfaj a fekete bodza (*Sambucus nigra*).

A tervezési területen sem országos, sem helyi jelentőségű védett, illetve védelemre tervezett természeti terület nem található, a terület nem érint továbbá európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű (Natura 2000) területet, valamint az országos ökológiai hálózat területét sem.

Tájrendezési, zöldfelület-fejlesztési javaslat

A tervezési területen a jelenlegi mezőgazdasági területhasznosítás helyett bányaterület kialakítása tervezett, a terület déli szomszédságában meglévő, 2005. óta üzemelő Délegyháza XVIII. – kavics bánya bővítéseként. A bánya bővítési terület igénybevétele a környezetvédelmi engedélyhez kötött bányatelek bővítés, valamint a műszaki üzemi terv engedélyeztetés után kezdődik (várhatóan leghamarabb 2011-ben), és a kitermelés várhatóan 8 évig tart majd. A kavicskitermelés sekély mélységű külfejtéssel, haladó rézsűfalas művelési rendszer, víz alóli kotrás alkalmazásával tervezett.

A területen a bányászati hasznosítás során és annak felhagyását követően az alábbi főbb tájrendezési feladatok adódnak:

- a bányaművelés során legfontosabb feladat a roncsolt felület tájba illesztése és a bányaterület környezetében lévő védendő elemek, területhasználatok védelme a tájrendezés eszközeivel,
- a bányászat felhagyását követően a tájrendezés célja az utóhasznosításnak megfelelő zöldfelület-fejlesztés, a bányászat során visszamaradó bányató tájbaillesztése.

Tervezett erdőterület, útmenti fásítás

A bányaterület funkcionális és vizuális elválasztása, valamint a bányaterület tájbaillesztésének elősegítése érdekében a terület lakóterületek felé eső nyugati (a közeli Üdülő-sétány menti

tervezett lakóterület felé) és északi (Dunavarsány távolabb lévő lakóterületei felé) telekhatárai mentén 20 m széles védő erdő terület került kijelölésre. A tervezett erdősáv - a bányaművelés ütemezését tekintve - jellemzően inkább a későbbiekben, a bányaterület felhagyását követő időszakban, illetve a rekultiválás időszakában tölti majd be szerepét (a terület környezetbe illesztése, takarása), de a bányaművelés negatív környezeti hatásainak mérséklése érdekében arra kell törekedni, hogy az erdősáv védelmi szerepét minél hamarabb ellássa. Ennek elérése érdekében az erdősáv mielőbbi eltelepítése szükséges, ahol vegyes fajösszetételű, környezettűrő, gyorsan nöövő fafajokat is (pl. nyárfa fajok) és cserjeszintet is tartalmazó növényzet kialakítását javasoljuk. Az erdőterületet termőhelyi feltáráson alapuló, az erdészeti hatóság által jóváhagyott erdészeti-kivitelezési terv alapján kell megvalósítani. A védő erdő sáv lehatárolása biztosítja egyben a bányaművelés határának a lakóterülettől való megfelelő távolságát.

A funkcionális és vizuális elválasztás elősegítése, a kondicionáló felületek növelése érdekében javasolt továbbá a lakóterület és a bányaterület között húzódó út mielőbbi fásítása. A hatékony védelem, illetve elválasztás elérése érdekében az út keleti oldalán indokolt cserjesáv telepítése is a fasor alá.

A bányaterületre vonatkozó tájrendezési javaslatok

A tájseb környezetbe illesztése, valamint a bányaművelésből származó környezetterhelés elleni védelem (elsősorban zaj elleni védelem) érdekében a terület határain a meddő kőzetanyag felhasználásával 2,5 m magas védőtöltés kerül kialakításra. Az omlás, illetve talajlemosódás megakadályozása érdekében legfeljebb 30°-os rézsű kialakítása tervezett. A térségre jellemző síkvidéki felszínből kiemelkedő, meddőt tartalmazó védőtöltések és meddőhalmok a kitermelés lezárulta után elbontandók. A meddőanyagot a természetközeli vizes élőhelyek és tagolt partvonal kialakításához kell felhasználni, valamint ezzel csökkenthető a szabad vízfelület kiterjedése is, amely a talajvíz párolgását mérsékli.

A bányászat befejezése után a területen visszamaradó bányagödör talajvízzel és csapadékvízzel feltelik és egy kavics bányató keletkezik. A területtulajdonosok a területet jóléti célokra, horgászatra kívánják hasznosítani.

A felhagyott bányaterületen a felszíni tájsebeket folyamatosan meg kell szüntetni és – ha lehetséges – természetszerű állapotot kell kialakítani. A rekultiváció során tájképi, ökológiai szempontból, valamint a vízminőség védelme érdekében a tó környezetében a természetes növényzethez hasonló, az ökológiai, termőhelyi adottságoknak megfelelő honos, többszintű (gyep-, cserje- és lombkoronaszint együttesen) növényzetből álló zöldfelületet javasolunk kialakítani. A tájba illesztés a növényzet természetszerű kialakításával, változatos kiültetésű, szabálytalan vonalvezetésű növénycsoportok telepítésével érhető el. A tájvédelem és a víz öntisztulásának elősegítése érdekében a partszakasz legalább 1/3-a természetközeli állapotban tartandó meg, amely partszakasz és a hozzá kapcsolódó tórész érintetlenül hagyását javasoljuk. A tó rendezése, partszegélyének kialakítása során az élővilág számára is megfelelő tagolt partvonal és 8-10 fokos parti rézsű és sekély vízi régió alakítandó ki. A tó partszegélyén burkolt felület (pl. betonnal, térkővel, zúzalékkal végzett kitöltés, szegélyalakítás) nem létesíthető. A vízi gerinctelenek, kételtűek, hullók és nádi énekesmadarak védelme miatt engedni kell a vízi növényzet, különösen a nádas spontán megtelepedését. A telepesen fészkelő madarak által létesített telephelyek védelméről, a költési időszak alatt annak zavartalanságáról gondoskodni kell. A jóléti tó feltárását szolgáló sétányokat, stégeket

elsősorban a terület lakóterület felé eső nyugati részén javasoljuk elhelyezni, ezáltal a keleti, beépítetlen területrészekkel határos rész zavartalansága biztosítható.

Növényalkalmazás

A terület környezetbe illesztése, a táj karakterének megőrzése a táj jellegének megfelelő, a természetes növényzethez jobban illeszkedő honos fajok, illetve ezek fajtáinak alkalmazásával segíthető elő. Honos fajok alkalmazását az is indokolja, hogy a számukra kedvező életfeltételek között hamarabb eléri az emberi szemet gyönyörködtető kifejlett állapotukat, s gondozásuk során kevesebb idő- és költségráfordítást igényelnek, mint a hazánkban a természetközeli élőhelyeken nem élő, külföldről behozott, exóta fajok.

Alkalmazásra javasolt fajok:

út menti fásításra:

- mezei juhar (*Acer campestre*), ezüst hárs (*Tilia tomentosa*)

a víz mentén (a vízparttól távolodva):

- bokorfüzesek fái: törékeny fűz (*Salix fragilis*)
- fűz-nyár égerligetek fái: fehér fűz (*Salix alba*), fehér nyár (*Populus alba*), fekete nyár (*Populus nigra*), enyves éger (*Alnus glutinosa*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*), vénic szil (*Ulmus laevis*), zselnicemeggy (*Padus avium*), vadalma (*Malus sylvestris*)
- keményfás ligeterdők fái: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), vénic szil (*Ulmus laevis*), zselnicemeggy (*Padus avium*), vadalma (*Malus sylvestris*)

a szárazabb területrészekre:

- kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér nyár (*Populus alba*), mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), vadvirág (Pyrus pyraeaster), vadalma (*Malus sylvestris*)

Alkalmazásra javasolt cserjefajok:

út menti növénytelepítésre:

- közönséges borbolya (*Berberis vulgaris*), julián borbolya (*Berberis julianae*), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*), bibircses kecskerágó (*Euonymus verrucosus*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), közönséges jezsámen (*Philadelphus coronarius*), kökény (*Prunus spinosa*)

a vízparton (a vízparttól távolodva):

- bokorfüzesek cserjéi: csigolyafűz (*Salix purpurea*), mandulafűz (*Salix triandra*), kosárcötő fűz (*Salix viminalis*)
- fűz-nyár égerligetek cserjéi: veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), hamvas szeder (*Rubus caesius*), kányabangita (*Viburnum opulus*), kutyabenge (*Frangula alnus*)
- keményfás ligeterdők cserjéi: veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), tatárjuhar (*Acer tataricum*), mogyoró (*Corylus avellana*), csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*), kányabangita (*Viburnum opulus*), kutyabenge (*Frangula alnus*), varjútövisbenge (*Rhamnus catharticus*), hamvas szeder (*Rubus caesius*)

a szárazabb területrészekre:

- csepeszmegegy (*Cerasus fruticosa*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*), kökény (*Prunus spinosa*), tatárjuhar (*Acer tataricum*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), varjútövisbenge (*Rhamnus catharticus*), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*)

Fenti zöldfelületi feltételek betartásával a területen tájba illő, ökológiai szempontból a jelenleginél értékeesebb élőhely alakul ki, melynek biológiai aktivitás értéke a bányászati hasznosítás következtében fellépő átmeneti negatív változást (biológiailag inaktív felületek létrejötte) követően, a tervezett rekultiváció (vízfelület és állandóan növényzettel borított felületek kialakítása) eredményeként jelentősen növekszik. A területen elültetett és megtelepedő honos növényzet a vízfelülettel együtt a térség állatvilága számára kedvező élő- és táplálkozó helyül szolgálhat, így Délegyháza ökológiai felületeinek növekedésében is szerepet játszik.

A tájrendezés ütemezését a bánya műszaki üzemi tervének kell tartalmazni, melyben fenti követelményeket érvényesíteni kell.

3. Környezetalakítási javaslat

A környezeti állapot értékelése

A terület *légszennyezettségi állapota* kedvező, amit a terület zónabesorolása is tükröz. A 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet szerint a terület a 10. légszennyezettségi zónába tartozik, mely az ország területének a rendeletben kiemelt térségein és kijelölt városain kívüli részeit foglalja magában. A besorolás szerint a légszennyezettség egyik főbb légszennyező anyag tekintetében sem haladja meg az immissziós határértékeket, az alsó vizsgálati küszöb alatt, vagy az alsó és a felső vizsgálati küszöb között van. Jelenleg a területen nem folytatnak jelentősebb levegőterheléssel járó tevékenységet. A levegőminőséget negatívan befolyásoló tényezőként a bányászati tevékenységből, valamint a szántóterületekről származó porszennyezés emelhető ki, mely - homokos alföldi vidékről lévén szó - száraz időben kedvezőtlenül befolyásolja a környezetminőséget.

A *talaj és a felszín alatti vizek* jelentősebb terhelésnek a terület használatából adódóan nincsenek kitéve. Potenciális veszélyforrást a mezőgazdasági területen használt kemikáliák jelenthetnek.

A vizsgált területen jelenleg hulladék nem keletkezik, a helyszínelés során illegális hulladéklerakással nem találkoztunk.

A tervezési területen *környezeti zaj* a terület déli részén meglévő bányaterületen folytatott bányászati tevékenységből származik. Az előzetes vizsgálati dokumentációban foglaltak szerint a területen az Ökontroll Mérnökiroda Bt. 2008. júliusában környezeti zajmérést végzett, e szerint a bánya működése mellett a területen az alapzajszint 39 dB. A tervezési terület környezetében jelentősebb forgalommal terhelt út nem található, így a területet zavaró közlekedési eredetű környezeti zajhatás nem éri. A tervezési terület környezetében zajtól

védendő területként a tervezési területtől nyugatra lévő tervezett kertvárosias lakóterület nevezhető meg.

Környezetalakítási javaslat

A tervezett bánya bővítés *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet* hatálya alá tartozik, a Rendelet 3. sz. mellékletének 142. pontja alapján a Felügyelőség döntésétől függően környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység. A Rendelet szerinti előzetes vizsgálatot egyszer már lefolytatták, a Felügyelőség azonban a bányaterület bővítésére nem adott engedélyt (KDü KTVF 1500-15/2009. ikt. sz. határozata) tekintettel arra, hogy építéshatósági szempontból az illetékes szakhatóság elutasító állásfoglalást adott arra hivatkozva, hogy a terület jelenlegi településrendezési tervi besorolása a bányaterület bővítést nem teszi lehetővé. A bányavállalkozó a döntést megfellebbezte, a másodfokú hatóság (Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) az elsőfokú hatóság határozatát megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte (OKTVF 14/6058/10/2009. sz. határozata). Az előzetes vizsgálati dokumentáció újra benyújtásra került, az előzetes vizsgálati eljárás jelenleg folyamatban van. Mivel a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet ez évi változása révén a településrendezési eszközökkel való összhangot elég a tevékenységhez szükséges létesítési engedély iránti kérelem benyújtásáig (jelen esetben a bányanyitás, illetve a műszaki üzemi terv engedélyezése során) megteremteni (Rendelet 5. § (2) fb) pont), a környezetvédelmi engedélyezésnél ez kizáró ok már nem lehet.

A tervezési terület elhelyezkedése (bányászattal már jelentősebben terhelt térségben, tervezett lakóterület szomszédságában található) miatt fontos feladat, hogy a környezeti elemeket és rendszereiket minél kisebb terhelés érje az ott folytatott tevékenységektől. Ennek érdekében foglalmaztuk meg környezetalakítási javaslatainkat, melyek a bányaterület kialakítása során biztosítandó környezeti feltételek, környezetvédelmi intézkedések megfogalmazására irányulnak. A környezetalakítási javaslatban kitérünk továbbá a bányászati tevékenység környezetre gyakorolt várható hatásainak bemutatására is, melynek során felhasználtuk az „Előzetes vizsgálati dokumentáció”-ban (készítette: Biotit Bányászati és Környezetvédelmi Mérnökiroda Bt., 2008.) foglalt adatokat, értékeléseket, megállapításokat. A szükséges intézkedéseket, betartandó környezeti feltételeket, várható környezeti hatásokat az alábbiakban környezeti elemenként, hatótényezőnként tárgyaljuk.

Levegőtisztaság-védelem

A tervezési területen a bányabővítés következtében a bányaművelés során a légtérbe kerülő szennyező anyagok emelkedésével kell számolni, mely egyrészt a kitermelésből (a kitermeléshez használt munkagépek kibocsátásai, valamint a letermelés, szállítás, rakodás során fellépő porszennyezés), továbbá a megnövekvő forgalomból (kapcsolódó szállítás) adódik majd. A bányaművelés felhagyását követően azonban a rekultiválás, illetve növénytelepítés révén a biológiailag aktív felületek, kondicionáló felületek növekedése várható, ami hosszabb távon kedvező hatással lesz mind a levegőminőségre, mind a mikroklímára.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció részletesen vizsgálja mind a munkagépek várható *légszennyező anyag kibocsátását*, illetve az ebből adódó *légszennyezettséget*, mind a rakodás és (belső) szállítás során keletkező porszennyezést, mind a (külső) szállításához kapcsolódó, a

szállítási útvonal mentén fellépő légszennyezettséget. A dokumentációban foglalt számítások és a levegőre gyakorolt hatások értékelése alapján az alábbi megállapítások tehetők:

- a bányában működő gépek és berendezések füstgázkibocsátása szempontjából értékelhető környezeti hatást a kén-dioxid és a nitrogén-oxidok gyakorolnak, a kibocsátás középpontjától számított 14 m-es körön belül a kén-dioxid koncentrációt alapul véve a levegő szennyezettnek minősül, a légszennyezés hatásterülete tehát a kén-dioxid koncentrációt alapul véve 14 m (a gépek egy pontban történő egyidejű működését feltételezve);
- megvizsgálásra került a rakodás és a szállítás során keletkező porszemcsék kiülepedési távolsága, e szerint legnagyobb kiülepedési távolságra a rakodás és belső szállítás során keletkező legkisebb 0,063 mm átmérőjű porszemcse esetében kell számítani, mely kiülepedési távolság 42 m. A kiszállításkor keletkező porszemcsék kiülepedési távolsága átlagos szélsőségnél (3 m/s) a legkisebb 0,063 mm átmérőjű ülepedő porszemcse esetében 15 m.
- a kiszállításból adódó gépjárműforgalom nem okoz határérték túllépést az érintett utak adott szakaszain. A bányaműveléshez kapcsolódó forgalomnövekedés miatt fellépő közlekedési eredetű légszennyezés növekedés következtében a szomszédos lakóterület levegőminőségében jelentősebb változás, romlás nem várható, hiszen a bányaterülethez kapcsolódó forgalom a lakóterületeket elkerülve bonyolódik majd. (A bányából a kiszállítás rövid üzemi úton, majd az 5202 j. és az 51. sz. főúton történik majd.)

A levegőtisztaság-védelmi megfelelés igazolására a bányatelek sarokpontjain és a kiszállító útvonal mentén rendszeres légszennyezettségi mérés tervezett. Amennyiben a mérési eredmények a becsülnél nagyobb légszennyezettséget igazolnak, a lakóterület védelme érdekében a bányaművelés határvonalának meghatározásánál ezt javasoljuk figyelembe venni.

A bányászati tevékenységből származó légszennyezés, elsősorban porszennyezés csökkentése érdekében fokozott gondot kell fordítani a depóniák füvesítésére és gyommentes tartására, valamint száraz időben az üzemi terület, illetve a kiszállító útvonal nedvesítésére, locsolására, továbbá a kiszállító úton a sebesség korlátozására. A levegőterhelés mérséklése, illetve a pormegkötés érdekében a lakóterület felé növényzet telepítése (erdősáv kialakítása, rézsűfelületek beültetése növényzettel) szükséges, a „Tájrendezési javaslat” c. fejezetben foglaltak betartásával.

A talaj és a vizek védelme

A tervezett bányászati tevékenység során a terület megbontásával, a kavics kitermelésével talajvíz-tavak alakulnak ki, melyekbe kerülő esetleges szennyeződések közvetlen hatással vannak a talajvíz minőségére. A földtani közeg ily módon fennálló érzékenysége, sérülékenysége miatt a területen a talaj és a vizek védelmére kiemelt hangsúlyt kell fordítani.

A vizek és a talaj elszennyeződésének megakadályozása különösen a bányászati hasznosítás, a kitermelés során kiemelt fontosságú, de a vízvédelem biztosítására a rekultiváció során is oda kell figyelni.

A bányató, illetve a talajvíz vízminőségének védelme érdekében gondoskodni kell a *tó jó vízminőségének megőrzéséről*, tilos minden olyan tevékenység, mely a vízminőséget negatívan befolyásolná. A bányászati hasznosítás során az alábbi környezeti feltételek tartandók be:

- a felszíni vízbe szennyvíz, szennyezett víz, hulladék, egyéb szennyező anyag nem vezethető,
- olyan biztonságos, szabványban előírt rézsűvel rendelkező partfalakat kell kialakítani, amelyekről a bemosódás minimálisra csökkenthető,
- a rézsűkre fás szárú gyors növekedésű növényzet (cserjék, fák) telepítése javasolt, a bemosódás csökkentése, ill. a lejtőállékonyság javítása érdekében,
- a havária esetek kialakulását megfelelő odafigyeléssel (fegyelmezett munkavégzés, gépek rendszeres karbantartása stb.) meg kell előzni,
- az esetleges szennyeződések feltárása, a vizek állapotváltozásának nyomonkövetése érdekében a tó vízszintjét és vízminőségét rendszeresen ellenőrizni kell, melyet a területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségnek meg kell küldeni.

A bányató utóhasznosítása, a bányászat felhagyását követően végzett kémiai, bakteriológiai és biológiai vízvizsgálat eredményétől függően történhet. A bányató fenntartásának, hasznosításának engedélyezéséhez a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosának vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie, ebben kell a környezeti feltételeket, üzemeltetési feltételeket meghatározni.

A tó tervezett utóhasznosítása jóléti tó, horgásztó, melynek során különösen az alábbi környezeti feltételek tartandók be:

- az elhabolódott szennyeződés leszedésével, a fenékre rakódott iszap szükség szerinti eltávolításával a jó vízminőség megőrzéséről gondoskodni kell,
- az esetlegesen keletkező haldetemek összegyűjtéséről, elszállításáról a környezet veszélyeztetése nélkül gondoskodni kell,
- a rekultiváció során csapadékvíz-elvezetést úgy kell megoldani, hogy a tóba szennyezett csapadékvíz ne kerüljön, ennek érdekében a tó parti sávját, illetve a tó mentén esetlegesen elhelyezésre kerülő burkolt felületeket úgy kell kialakítani, hogy a felszínéről a csapadékvizek összegyűjthetők legyenek, a tavat befogadónak kijelölni nem lehet,
- a víz öntisztulásának elősegítése érdekében a természetközeli nádas, ligetes fás társulások, természetközeli ökoszisztémák kialakulását elő kell segíteni és védelméről gondoskodni kell.

A földtani közeg és a felszín alatti vizek védelme érdekében alapvető környezetvédelmi elvárás a *megfelelő hulladék- és szennyvízkezelés*. A területen keletkező hulladékok és szennyvíz a vonatkozó jogszabályokban előírt módon, a környezet veszélyeztetése nélkül gyűjtendő. A bánya működése során a keletkező szennyvizeket tartályba gyűjtik majd, ami a dunavarsányi szennyvíztelepre kerül majd elszállításra. A terület csatornázása a későbbiekben megoldható. A szennyvizek szikkasztása még átmenetileg sem engedélyezhető.

A talaj védelme érdekében a terület igénybevétele esetén, a terület előkészítése (letakarítás) során a *humuszos termőréteg védelméről* (összegyűjtéséről, megfelelő kezeléséről és újrahasznosításáról) gondoskodni kell. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. 12. § (2) bek. c) pontjában előírtak szerint a végleges más célú hasznosítási engedély kiadására vonatkozó kérelemhez kapcsolódóan elkészült a terület „Humuszos talajréteg mentését megalapozó talajvédelmi terv” (készítette: Dr. Barczy Attila, talajtani szakértő, 2009. július). A talajvédelmi terv - helyszíni és laboratóriumi vizsgálatokra alapozva – megállapítja, hogy a felső talajréteg mentése – a talajok gyenge humusztartalma és kedvezőtlen fizikai tulajdonságai (durva homok) miatt - csak feltételeken indokolt. A letermelés csak abban az esetben javasolt, ha az a tájrendezéshez, a roncsolt felületek rekultiválásához felhasználható, a mentett humusz más mezőgazdasági művelés alatt álló területen való újrahasznosítását - a

humusz kedvezőtlen fizikai adottságai miatt - a talajvédelmi terv nem javasolja. Ennek megfelelően a humuszt a lehetséges mértékig helyben javasoljuk felhasználni a rekultiváció, a tereprendezés, valamint a zöldfelületek kialakításánál. A letermelt humuszt a felhasználásig külön depóniában kell tárolni, kizárva a szél- és vízerózió következtében történő degradáció lehetőségét. Ennek érdekében a depóniát célszerű füvesíteni és gondoskodni kell annak gyommentesen tartásáról.

A talajszennyezések megakadályozása érdekében a tereprendezés, rekultiváció során *feltöltés* kizárólag hulladéknak nem minősülő inert anyaggal, talajvédelmi szempontból minősített vagy szabványosított anyaggal történhet.

A felszín alatti vizekre gyakorolt várható környezeti hatások értékelése

A környezet egyes elemei közül a kavicskitermelés során számottevő hatás a felszín alatti környezetet, elsősorban az első vízadó rétegben található talajvizet éri, annak mennyiségi és minőségi állapotára is hatással van. A mennyiségi változás vízvesztéssel jelent, mely mind a bányászati tevékenység, mind a bányaművelés befejezése után a kitermelés helyén maradó lefolyástalan talajvíz-tavak következménye. A vízvesztés a kavicskitermelés során a kitermelt kavicsal együtt távozó vízből, a kitermelt kavics helyét kitöltő vízből (mely a talajvízből pótlódik), valamint a keletkező szabad vízfelületből származó többletpárolgásból adódik. Az előzetes vizsgálati dokumentáció vizsgálta a kavicskitermelés következtében fellépő talajvízvesztés mértékét (egységes tőrendszernek tekintve a Délegyháza XVIII. kavics bányatelen kialakuló bányatavat és a szomszédos Bugyi IX. bányatelek tavait, ez utóbbi nagy méretei miatt). A vizsgálatok két állapotra, hosszabb idejű száraz, illetve nedves időszakokra vonatkoztatva készültek. A csapadékosabb időszakra végzett szimuláció alapján megállapítható, hogy a tő környezetében a kiinduló talajvízszinthez (94,8-95,0 mBf) képest a megnövekedett szabad vízfelület nem süllyeszt jelentős mértékben (94,5-94,7 mBf), mely vízszintsüllyesztő hatás csak a tő szűk környezetében jelentkezik (kb. 160-200 m távolságig). Szárazabb időszakban sem nő jelentős mértékben a tő leszívó hatása és a depressziós tér sem változik. A két szimulált állapot között a létrejövő tő környezetében maximum 20-40 cm vízszintkülönbség fog jelentkezni. A szimuláció során kapott eredményekből megállapítható, hogy a Délegyháza XVIII. bányatelek területén létesítendő bányatavak a környező tavak vízszintjére nincs számottevő hatással, a számos meglévő környező szabad vízfelület és a fennálló utánpótlódási viszonyok ismeretében jelentős vízszintsüllyedésre a tavak környezetében nem kell számítani.

A felszín alatti víz minőségváltozását a felszínről, illetve a nyitott víztükről beszivárgó szennyezés, vagy a nyílt víztükről okozta megváltozott hidrológiai viszonyok okozhatják. Az antropogén szennyezések fegyvermezett munkavégzés és a környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő hulladék- és szennyvízkezelés mellett elkerülhetők. A bemosódás mértéke biztonságos rézsűvel rendelkező partfal kialakításával a minimálisra csökkenthető. A megváltozott hidrológiai viszonyok között említhető a nyílt víztükről felszín alatti víznél magasabb hőmérséklete, illetve nagyobb hőmérséklet ingadozása, ami a víz oxigén és nitrogénháztartási mutatóira van hatással (csökken a maximális vízben oldható oxigén mennyisége, a víz oxigén és nitrogénháztartási mutatói rövidebb periódusú ingadozást mutat). A bányászati tevékenység felhagyását követően meglepedő vízinövényzet segíti a vizek öntisztulását, a vízminőségromlás elkerülése érdekében ezért fontos ennek megfelelő kezelése és fenntartása.

Fenti megállapítások a tervezési területen kialakuló bányatő, illetve a Bugyi IX. bányatelen lévő tavakkal együtt alkotott tőrendszer felszín alatti vizekre gyakorolt hatásaira vonatkoznak.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció tartalmaz továbbá nagyobb térséget és hosszabb időszakot átfogó elemzést, értékelést is, amely a térségben bekövetkező talajvízszint változást a meteorológiai viszonyokat, a hidrológiai jellemzőket figyelembe véve és a térségben lévő bányatavak, talajvízkutak adatsorait felhasználva vizsgálja. E vizsgálatok eredményei alapján összegezve megállapítható, hogy a térségben tapasztalható talajvízszint-ingadozást - az időszakos és lokális hatásoktól eltekintve - elsősorban a természetes viszonyok határozzák meg, az utóbbi évtizedek bányászati tevékenysége a térség talajvízszintjére a természetes vízszintingadozásnál jelentősebb hatást nem vagy alig gyakorolt, a vízszint-csökkenés inkább hidrometeorológiai okoknak tulajdonítható.

A térségben már jelenleg is meghatározó mértékben jelenlévő kavicsbányászati tevékenység összesített távolhatása pontosabban egy átfogó, komplex, tudományos alapokon nyugvó hatástanulmányban lenne vizsgálható, ilyen átfogó tanulmány azonban ez idáig nem készült. Célszerű lenne a nagyobb térséget átfogó, magasabb rendű tervek szintjén, illetve térségi, megyei vagy akár az ország környezetvédelmi programja készítésekor, azok megalapozásához elkészíteni ilyen tanulmányt, ami az egyes bányaterületek létesítésekor a várható széleskörű hatások elemzéséhez támpontként szolgálhat.

Hulladékkezelés

A tervezési területen folytatott bányászati tevékenység során jelentősebb mennyiségű hulladék keletkezésével nem kell számolni.

A bánya területén *kommunális hulladék* a dolgozók étkezése és egyéb szociális tevékenysége során keletkezik majd, mely erre a célra rendelt konténerben kerül gyűjtésre, amit a helyi hulladékszállító társaság biztosít és rendszeresen elszállít.

Üzemszerű tevékenység során *veszélyes hulladék* nem képződik, mivel a gépek karbantartási munkái és üzemanyag feltöltése nem a bányaudvar területén történik majd. Havária esetén (pl. olaj vagy üzemanyag elfolyása-kiömlése esetén) a talajra jutott szennyeződést azonnal itatóanyaggal felitatják, a szennyezett talajt felszedik és a szennyezett itatóanyagot, valamint talajt zárt acél-edényzetbe helyezik. A szállítást esetenként a tárgyi veszélyes hulladékok szállítására engedéllyel rendelkező szolgáltatótól rendelik meg.

Az útépítési szabványnak nem megfelelő selejtes termék a készterméktől elkülönítve kerül gyűjtésre, majd átminősítést követően kerül felhasználásra.

A munkavállalók tisztálkodási lehetőségét mobil fürdőkonténerrel oldják meg, amelybe a vizet tartályból biztosítják, valamint a keletkező *szennyvizet* is tartályba gyűjtik, ami a dunavarsányi szennyvíztelepre kerül majd elszállításra. A területen dolgozók részére a bánya területén zárt rendszerű kémiai ürszék kerül elhelyezésre, melynek igény szerinti (de legalább heti egyszeri) ürítéséről a szolgáltató gondoskodik.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabályok betartása esetén a hulladékok kezeléséből adódó környezetszennyezéssel nem kell számolni.

Környezeti zaj elleni védelem

A tervezési területen a bányászati hasznosítás következtében üzemi zaj és közlekedési eredetű zaj keletkezésével kell számolni.

Üzemi zaj a központi üzem területén található helyhez kötött zajforrásokból (kavicsmosó és osztályozó berendezés), valamint a jövesztési területen működő mobil zajforrásokból (kotró, dózer, dömpér) származik majd.

A tervezési terület környezetében a 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet értelmében zajtól védendő terület az Üdülő-sétány melletti lakóterület, ami az ún. „2. Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület” zajvédelmi területi kategóriába tartozik. A lakóterületen az üzemi tevékenységtől származó környezeti zajszint megengedett zajterhelési határértéke a vonatkozó jogszabály értelmében nappal 50 dB, amit a tevékenység folytatásakor figyelembe kell venni.

Az Előzetes vizsgálati dokumentációban foglalt adatok és számítások szerint a központi üzem területén működő hangforrásokból (kavicsmosó, osztályozó) származó zajterhelés határa az üzemtől 89 m-re található, a zajterhelés hatásterülete - figyelembe véve a vonatkozó jogszabályi előírásokat - 282 m. Tekintettel arra, hogy a lakóterületen érvényes határérték csak ez utóbbi távolság esetén teljesül, az üzemi területet a bányaterület lakóterülettől átellenes oldalán szükséges kialakítani.

Az előzetes vizsgálati dokumentációban foglaltak szerint a bányatelek határán a letakarítás során a letakarított termőtalajból és meddőből 2,5 m magas védőtöltés kerül kiépítésre, ami zajvédő falként is funkcionál. A töltés hangárnyékoló hatását figyelembe véve, a termelés várható zajterhelése nem haladja meg a jogszabályban meghatározott határértéket, a számított zajterhelés a zajtól védendő lakóterület határán 49 dB, ami határérték alatt marad. (Itt kell megjegyezni, hogy a zajterhelés a letakarítás fázisában, a töltés megépítéséig magasabb, ami viszont csak rövid ideig – várhatóan 7 munkanap - tart.)

A zajterhelési határértékek teljesülését a bányatevékenység végzésének időtartama alatt zajmérésekkel igazolni kell.

A bányaműveléshez kapcsolódó szállítás a bányai szállítóútvonal mentén *közlekedési eredetű zajterheléssel* jár. A bányából a termelvény kiszállítása a területtől keletre található üzemi úton, az 5202 j. és az 51. sz. főúton tervezett. A szállítási útvonal zajtól védendő területet nem érint, így a bányaterülethez kapcsolódó forgalom zavaró környezetterhelést, környezeti konfliktust nem okoz.

4. Közlekedési javaslat

A területtől észak-nyugatra, Délegyháza és Dunavarsány határán húzódó Határ utca/Akácfa utca burkolt út, illetve ahhoz kapcsolódik a Délegyházi tavak megközelítését biztosító Üdülő-sétány.

A terület a burkolt utaktól 5-800 méterre van, Dunavarsány felől külterületi közúton közelíthető meg.

A bányából az elszállítás lakott terület érintése nélkül a két település határán húzódó útig üzemi úton, majd az 5202 jelű Taksony-Bugyi összekötő úton, az 51 sz. főút felé történik.

Az üzemi út külterületi jellegű települési út, tervezési kategóriája K.VI.A.

5. Közművesítési javaslat

Vízellátás

A tervezett bányabővítés területére az ivóvízellátást a meglévő Üdülő-sétány (Nyárfasor utcából továbbépített) NA 100 mm átmérőjű vezetékről javasoljuk megoldani a vezeték végén levő tűzcsaptól kiindulva.

A területen csak szociális jellegű vízellátást kell biztosítani a tervezett létszám 5-20 fő részére.

A dolgozók szociális vízigénye ennek megfelelően kb. 0,5-2 m³/d. Ez a javasolt ivóvízhálózat a későbbi rekreációs tevékenység kapcsán hasznosításra kerülő terület vízellátása szempontjából is felhasználható. Ideiglenes megoldásként - amíg a vezetékes vízhálózat kiépül - megoldást jelenthet a vízellátás tartálykocsival történő megoldása.

Szennyvízelvezetés

A tervezett bányabővítés területén a szociális jellegű szennyvíz elhelyezésére zárt szennyvíztároló műtárgy építését javasoljuk, melyből szippantás után a szennyvizet a dunavarsányi szennyvíztisztító telepre kell szállítani, ahol megfelelő előkezelés után együtt tisztítható a többi kommunális szennyvízzel.

A tervezési területen keletkező szennyvíz mennyisége kb. 0,3- 2,0 m³/d, ezt természetesen tudja fogadni a szennyvíztisztító telep, emiatt bővítése nem szükséges.

A felszín alatti vizek védelme érdekében tilos az összegyűjtött szennyvizek szikkasztása. A szennyvíz talajba kerülését megfelelő műszaki eszközökkel meg kell akadályozni.

A későbbiekben főleg a terület rekreációs hasznosítása miatt javasoljuk a tervezett bányaterületről a szennyvizet az Üdülő-sétány Nyárfasor utcai szennyvízcsatorna hálózatba bekötni D 200 mm átmérőjű gravitációs csatornával.

Csapadékvíz elvezetés

A tervezett bánya bővítés területén keletkezett csapadékvizek szikkasztását javasoljuk.

Nagyobb felületű területén keletkező csapadékvizek előtisztítását a megfelelő olajfogó berendezésekkel meg kell oldani.

Szennyezett csapadékvíz sem a talajba, sem a bányatóba nem kerülhet.

Villamos energia ellátás

A tervezett bányató melletti, jelenleg már üzemelő, bánya területére van kiépített kisfeszültségű elektromos hálózat. Ennek továbbépítésével a tervezett bányabővítés területén levő kommunális és ipari elektromos energia biztosítható. Ugyanígy a meglévő hálózathoz kapcsolódva kell a közvilágítási hálózatot is tovább építeni.

Egyéb energia hordozók

A tervezési területen felmerülő szociális jellegű fűtési és főzési célú energia biztosítására a hagyományos szilárd tüzelést, illetve a PB. gázpalackos ellátást javasoljuk.

A tervezett bánya területétől északra halad a Szajol-Százhalombatta közti nagynyomású 150 és 300 NA földgázvezeték.

6. Hírközlés

A település hírközlés szempontjából a INVITEL Zrt. rendszeréhez tartozik.

A telefonhálózat a belterületen általában kiépült. Jelenleg az ingatlanok nagy része be van kötve a vezetékes telefonhálózatba. Ez a rendszer távlati igények kielégítésére is alkalmas. A tervezési területen nem igény a vezetékes telefonhálózat kiépítése. A szükséges hírközlési igényeket mobil hálózaton keresztül bonyolítják.

Délegyháza közigazgatási területén egyébként a vezeték nélküli hírközlés a Pannon Zrt, a T-HOME és a Vodafone társaságok által biztosított.

A településen a GLOBÁL NETWORK és KEVENET társaságok működtetik az internet szolgáltatást. Jelen tervezési területen a felmerülő igényeket a társaságok ki tudják elégíteni.

7. A területrendezési terv(ek) és a településszerkezeti terv összhangját igazoló térkép és leírás (számítás)

A területi tervekkel való kapcsolat, összhang

a) 2003. évi XXVI. tv. az **Országos Területrendezési Terv**ről (továbbiakban OTrT)

- Az **OTrT Szerkezeti Terve** Délegyháza települést a 100-500 ha közötti települési⁵ térségbe sorolja, a közigazgatási terület mezőgazdasági térség besorolású.

Kivonat az OTrT Szerkezeti Tervéből

● Tervezési terület

ORSZÁGOS TERÜLETFELHASZNÁLÁS RENDSZERE

- Erőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes területfelhasználású térség
- Vízgazdálkodási térség

Települési térség

- 1000 ha felett
- 500-1000 ha között
- 100-500 ha között
- 100 ha alatt

ÉPÍTMÉNYEK ÁLTAL IGÉNYBEVETT TÉRSÉG

(Országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények)

Villamosenergia-átviteli hálózat távvezeték elemei

- 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei
- 220 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei
- Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték

- Egyéb erőmű
- Atomerőmű

Hulladék kezelés

- Veszélyes hulladék ártalmatlanító
- Radioaktív hulladék lerakó

Közlekedési hálózatok és építmények

- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Országos kerékpárút törzshálózat
- Nagysebességű vasútvonal
- A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal
- Egyéb országos törzshálózati vasútvonal
- Közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű kikötő
- Országos jelentőségű polgári repülőtér
- Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérrel fejlesztendő repülőtér
- Állami repülések céljára szolgáló repülőtér
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtér

Vízgazdálkodás építményei

- Elsőrendű árvízvédelmi fővonal
- Folyami nagyműtárgy
- Szükségátározó
- 10 millió m³-t meghaladó térfogattal tervezhető tározási lehetőség
- A VIT I. ütemében megvalósuló árvízi tározó

ALAPTÉRKÉPI ELEMEN

- Országhatár
- Megyehatár
- Településhatár
- Burkolt út

⁵ OTrT alapján *települési térség* fogalma = országos területrendezési tervben megállapított terület-felhasználási kategória, amelybe a települési területek közül a település belterülete, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek tartoznak.

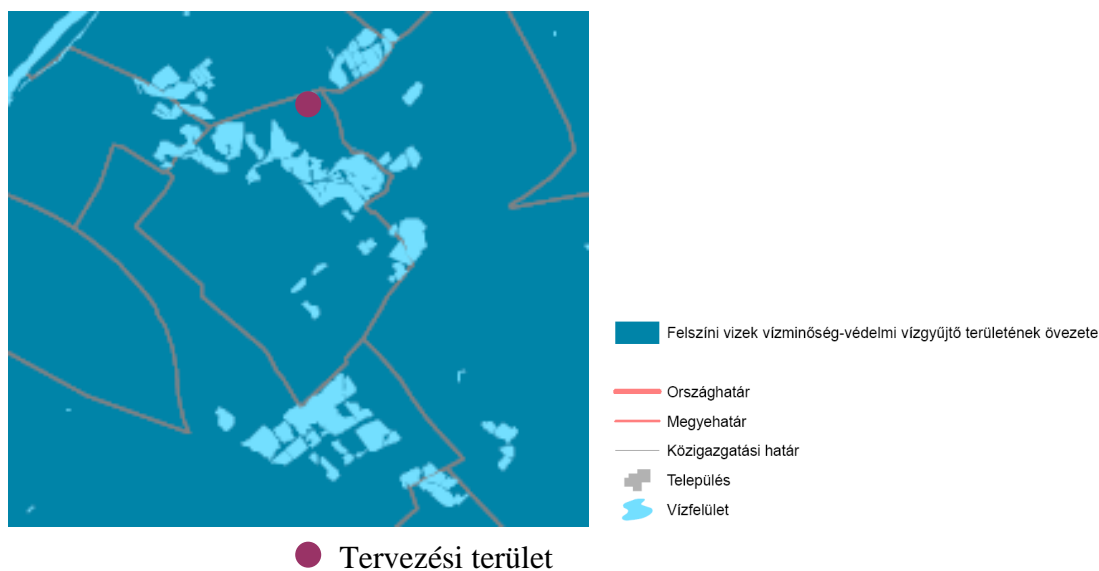
- Az **OTrT Övezeti Tervlapjai** a település teljes területét a **felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetébe** és az **ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetbe** sorolja.

Az OTrT *felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetére* vonatkozó előírása (OTrT 16. §) a településrendezési tervre vonatkozóan korlátozásokat nem tartalmaz.

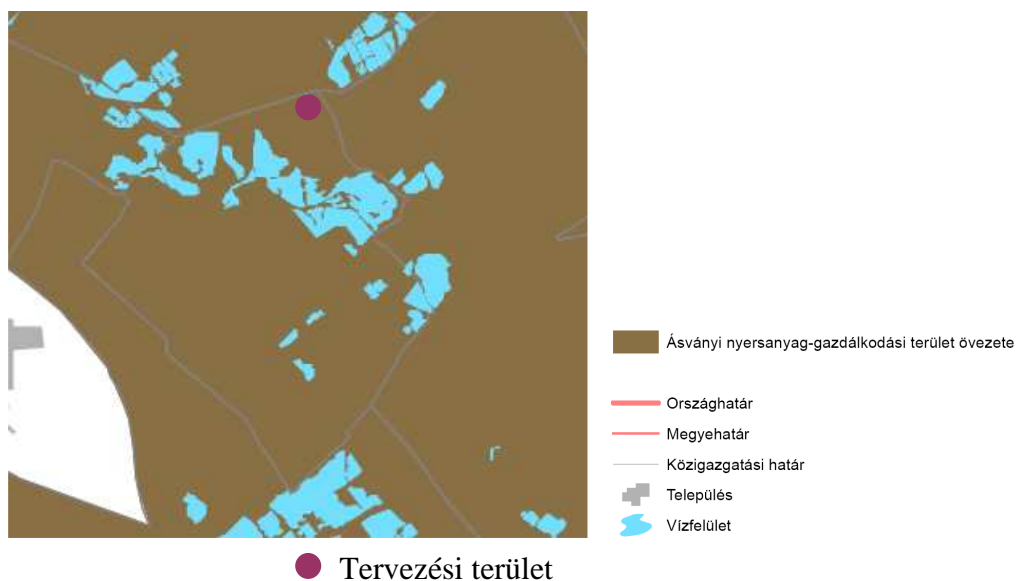
Az OTrT 16/A. §-a értelmében „... Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetét a településrendezés eszközeiben tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni, és az építési övezetre vagy övezetre szabályokat megállapítani.”

Fenti előírást a tervmódosítás figyelembe veszi, a településrendezési terv módosítás tárgya a megkutatott és nyilvántartott ásványvagyonnal rendelkező területen bányaterület kijelölése, a bányászati hasznosítás lehetőségének biztosítása érdekében.

Kivonat az OTrT felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezeti tervéből

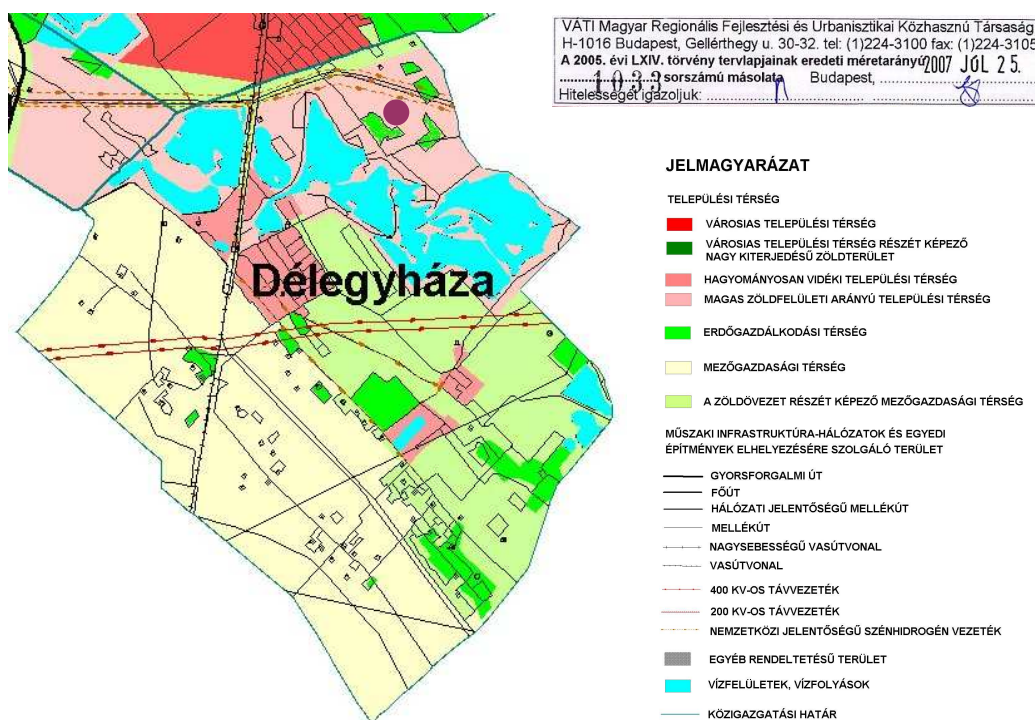

Kivonat az OTrT ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezeti tervéből

- a) 2005. évi LXIV. tv. a **Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről (BATrT)**
- A **BATrT Térségi Szerkezeti Terve** a tervezendő területet „magas zöldfelületi arányú települési térségbe” sorolja
- A magas zöldfelületi arányú települési térségre az alábbi előírás vonatkozik:
- „BATrT 5.§ (6) A magas zöldfelületi arányú települési térségbe – elsősorban rekreációs funkcióval rendelkező – összességében alacsony beépítettségű területek tartoznak.
- (7) A magas zöldfelületi arányú települési térség legfeljebb 30%-án beépítésre szánt településközponti vegyes, üdülő- és különleges terület, legalább 70%-án pedig beépítésre nem szánt közlekedési és közműterület, zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági és vízgazdálkodási terület alakítható ki.”
- Jelen Településszerkezeti Terv módosítása (TszTm-3) során a módosítással érintett területek egy része erdőterületbe, nagyobbik része beépítésre nem szánt különleges területbe kerül átsorolásra, az érintett terület beépítésre nem szánt területi státusza azonban megmarad. A tervezett változások és annak területi nagysága, csak kis mértékben érinti a magasabb/területi szintű tervekben megfogalmazottakat. Mivel beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, a magas zöldfelületi arányú települési térségre meghatározott százalékos mérték korlátozást nem jelent.

Kivonat a hatályos BATrT Térségi Szerkezeti Tervéből

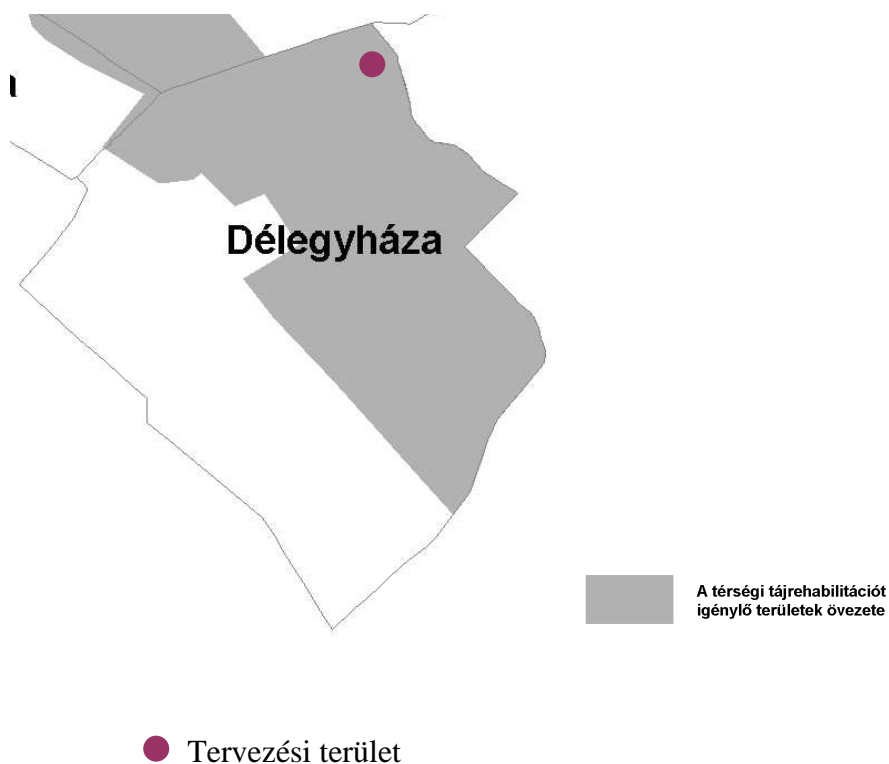

● Tervezési terület

- A **BATrT Térségi Övezeti Tervlapjai** szerint a tervezési terület **térségi tájrehabilitációt igénylő területek**⁶ övezetébe került besorolásra.

A BATrT vonatkozó előírása (BATrT 15. §) szerint a bányászati tevékenység befejezése után a roncsolt terület újrahasznosítása a településrendezési eszközökben meghatározott újrahasznosítási cél alapján történhet. A vonatkozó előírásoknak a módosított Településszerkezeti Terv megfelel.

Kivonat a BATrT térségi tájrehabilitációt igénylő területek övezeti tervéből

Összefoglalva

Tekintettel arra, hogy a településrendezési terv módosítás nem érint olyan magasabb rendű területrendezési tervben meghatározott tervi elemet, melyre százalékos szabály, illetve korlátozás vonatkozik, így a területrendezési tervek és a településszerkezeti terv összhangját igazoló számítás nem szükséges.

⁶ Térségi tájrehabilitációt igénylő területek fogalma = (1) A „térségi tájrehabilitációt igénylő területek” övezetébe olyan – több településre kiterjedő – területek tartoznak, amelyek az ipari vagy bányászati tevékenység következtében roncsoltak.

8. Örökségvédelmi hatástanulmány

A település teljes területére készített örökségvédelmi hatástanulmány a 4/2003.(II.20) NKÖM rendelet alapján „a tervezés alá vont terület és a tervezett rendezési cél által megkövetelt mértékben, értelemszerű tartalommal” az alábbiakkal egészül ki:

Vizsgálat

- a) *Természet, táj, tájhasználat-településhálózat és településszerkezeti összefüggések*
A tervezési terület Délegyháza közigazgatási területének északi külterületi részén található a meglévő Délegyháza XVIII. kavicsbánya bővítését jelenti.
A terület szántó művelési ágban nyilvántartott 5-6. minőségű osztályba sorolt, termőföld terület, melyek települési viszonylatban átlagosnál gyengébb termőképességűnek számítanak.
A területtől dél-nyugati irányban lakó/üdülő épületekkel szórványosan beépített terület található, mely a hatályos településrendezési terv szerint tervezett kertvárosias lakóterület, belterületbe vonása azonban még nem történt meg. Északra mezőgazdasági területek foglalnak helyet, keletről a tervezési terület közvetlenül határos a Bugyi IX. – homok, kavics bányatelekkel.
Jelen állapotában a terület mezőgazdasági besorolású és hasznosítású beépítetlen terület, a településrendezési terv módosítást a tervezett hasznosítás (bánya) kívánja meg.
- b) *Településkép és utcakép*
A terület beépítetlen külterületi rész, amely jelenleg mezőgazdasági hasznosítású, földúton kapcsolódik a Délegyházi tavak megközelítését biztosító ún. Üdülő sétányhoz. A terület az Üdülő sétányról, illetve egyéb jelentősebb külterületi útról nem látható.
- c) *Régészeti és műemléki értékek*
A tervezési területen régészeti és műemléki értékek nem találhatók, (a részletes régészeti munkarészt lásd az örökségvédelmi hatástanulmányhoz mellékelve).

Változtatási szándékok

- a) *Településhálózati és tájhasználati változás*
A bányabővítési terület a vízfelület megjelenésével, átmenetileg roncsolt felület kialakulásával a tájhasználatban változást fog eredményezni. Ezen változás a településszerkezet jelentős átalakítását azonban nem eredményezi, hiszen a térség tájhasználatában a bányászati hasznosítás jelenleg is meghatározó.
A rekultivációt követően a tereprendezés és növénytelepítés révén a terület tájképi hatása várhatóan kedvező lesz.
- b) *Infrastrukturális változás*
A területen vezetékes közműellátás nem lesz. A munkavállalók tisztálkodási lehetőségét mobil fürdőkonténerrel oldják meg, amelybe a vizet tartályból biztosítják,

a keletkező szennyvizet is tartályba gyűjtik, ami a dunavarsányi szennyvíztisztító telepre kerül majd elszállításra.

A területen dolgozók részére a bánya területére zárt rendszerű kémiai ürszék kerül kihelyezésre, melynek igény szerinti üritéséről a szolgáltató gondoskodik.

A bányaterülethez kapcsolódóan új út nem kerül kiépítésre, a terület feltárása meglévő földútról fog történni. Az elszállítás lakott terület érintése nélkül a Délegyháza és Dunavarsány határán húzódó útig üzemi úton, majd az 5202 jelű Taksony-Bugyi összekötő úton, az 51 számú főút felé történik.

Hatáselemzés

a) Történelmi településhálózati követelmények

A kialakult településhálózaton a terv lényegében nem változtat.

Délegyháza településszerkezetének kialakulásában a bányászati tevékenység eredményeként visszamaradt tavak meghatározók, amelyek körül általában üdülő-, sport- és lakó funkció szerveződik.

b) Természeti, táji hatások

A tervezett bányabővítési terület táji, természeti értéket, értékes tájhasználatot nem veszélyeztet.

Tekintettel arra, hogy a terület már meglévő bánya (Délegyháza XVIII. kavicsbánya) bővítését jelenti, valamint települési viszonylatban átlagosnál gyengébb minőségű termőföldet érint, a termőföld-védelem vonatkozásában negatív változást nem jelent, a Pest Megyei Földhivatal sem kifogásolta/hozzájárult a tervezett területhasználati változáshoz.

A telepítésre kerülő védő erdő/növényzet a terület környezetbe illesztését segítik elő.

c) Településképfeltárásának változásai

A településképfeltárásban történő változás csak átmeneti, ameddig a kitermelés folyik (roncsolt felület, kotrógépek stb. megjelenése), a rekultivációt követően a terület a környezethez illeszkedik majd. A terület elhelyezkedése révén (jelentősebb utakról nem látható) azonban a településképre jelentős hatást nem gyakorol.

d) Régészeti emlékek feltárásának, megmaradásának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei

A részletes régészeti munkarészt lásd az örökségvédelmi hatástanulmányhoz mellékelve.

e) Műemlékek megújulásának és fenntartásának gazdasági esélyei

A területen nincs műemlék, illetve műemléki együttes.

f) Településkarakter változásának hatásai

A tervezési területen a településszerkezet az új terület-felhasználásnak megfelelően fog változni, mely a település karakterére nincs módosító hatással.

Összefoglaló

A tervezett területhasználat, tájhasználat változás a településszerkezetre, településképre nincs jelentős hatással, értékes művi értéket nem veszélyeztet.

A terv az önkormányzat döntésének megfelelően, valamint a tulajdonos lehetőségeivel/szándékaival megegyezően, a terv a törvényi keretek összehangolását teremti meg.

Nyilatkozat

Nyilatkozom, hogy a tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és a hatósági előírásoknak, a hatástanulmány elkészítésére jogosultsággal rendelkezem.

.....

Füredi Éva
TT1 01-3432/06

**Délegyháza
Településszerkezeti terv
módosítása**

Örökségvédelmi hatástanulmány
melléklete
Régészeti munkarész

Archeo-Art Bt.

I. Bevezetés

A jelenlegi hatástanulmány Délegyháza településszerkezeti tervének módosításához készült a Délegyháza XVIII-kavicsbánya bővítése kapcsán a 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet alapján. Fontos megjegyezni, hogy a régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatok csak a készítés időpontjában rendelkezésre álló kutatási adatokat tükrözi. Újabb régészeti jelenség, lelőhely esetleges előfordulása nem kizárható, mely új helyzeteket eredményezhet.

Vizsgált terület rövid bemutatása

A vizsgált tervezési terület Délegyháza külterületének ÉK-i sarkában helyezkedik el. A terület művelés alatt álló, erősen homokos talajú gyenge mezőgazdasági terület, melyet a vizsgálat idején kukorica, illetve annak maradéka fedett. A terület terepbejárásra nem alkalmas jelenleg.

1. Ábra: A tervezési terület elhelyezkedése Délegyháza területén

II. Régészeti örökség

A vizsgált terület régészeti emlékeinek rövid bemutatása:

A vizsgált területről és annak közvetlen környezetéből nem ismert régészeti lelőhelyre utaló jelenség, vagy lelet.

Azonosított régészeti lelőhely

A vizsgált tervezési területen és annak több száz méteres szomszédságában nem található a KÖH közhiteles, vagy a PMMI nyilvántartásában szereplő régészeti lelőhely.

III. Tervezett változtatási szándék

A módosítás célja, hogy a jelenleg általános mezőgazdasági területként besorolt

hrs. 015/89,92,93,94,103,108 ingatlanokat már kitermelt XVIII. számú kavicsbánya bővítése céljából különleges-kavicsbánya területbe sorolják át.

2. Ábra: A tervezési terület és környezete űrfotón

3. Ábra: A tervezési terület jelenlegi állapota

IV. Hatásvizsgálat

Tervezett változtatások hatása

A módosítási fejlesztési szándékok nem érintenek nyilvántartott, vagy más ismert régészeti lelőhelyet. Melyek ebből adódóan nem jelentenének veszélyt az ismert régészeti örökségre.

A régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatok, költségek

A régészeti örökség védelme érdekében különös gonddal kell eljárni az építési és művelési ág változások kapcsán, mivel bármilyen, a föld felszíne alá mélyedő kivitelezési munkával elpusztulhatnak a régészeti örökség elemei.

A) Váratlanul előkerülő régészeti emlékek esetében az alábbiak szerint kell eljárni.

Valamennyi, a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti emlék, ill. lelet esetében is törekedni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzésére. Ha bármilyen tevékenység során váratlan régészeti emlék, illetőleg lelet kerül elő, a felfedező (kivitelező, beruházó) a Kötv. 24. §-a értelmében köteles a tevékenységet azonnal abbahagyni és az emlék vagy lelet előkerülését az önkormányzat jegyzőjének és a területileg illetékes múzeumnak haladéktalanul jelenteni és a helyszín, valamint a lelet őrzéséről gondoskodni.

A régészeti lelőhelyek megrongálását, megsemmisítését, gondatlan kezelését a Kötv. 82. § alapján szankcionálják.

V. Összefoglalás

Azonosított régészeti lelőhelyek

A Délegyháza településszerkezeti tervének módosítása által érintett hrsz. 015/89,92,93,94,103,108 ingatlanok területén azonosított a KÖH által is nyilvántartott régészeti lelőhelyről nincs adatunk mostanáig.

A tervezett változások hatása

A tervezett módosítások nem érintenek nyilvántartott azonosított régészeti lelőhelyet, ezért nem gyakorolnak hatást az ismert régészeti örökségre.

VI. Nyilatkozat

A Délegyháza településszerkezeti tervének módosításához szükséges Örökségvédelmi Hatástanulmány Régészeti fejezetét készítő régész nyilatkozik, hogy a régészeti tanulmányt a 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendeletnek és a hatósági előírásoknak megfelelően készítette el, a tervezett megoldások megfelelnek a hatályos jogszabályoknak. Továbbá nyilatkozik, hogy a tanulmány elkészítésére jogosult.

Vágner Zsolt, sk. okleveles régész

Oklevélszám: 459/2002

Pécel, 2011. szeptember 19.